

Handläggare
Sara Uusimäki
Telefon: 08-508 150 29

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2024-09-26

Remiss från kommunstyrelsen - Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga, KS 2024/667

Svar på remiss från kommunstyrelsen (Dnr 2024/667)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Befintliga riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga upprättades 2012. Det finns därför behov av att uppdatera riktlinjerna så att de överensstämmer med aktuella regelverk.

Riktlinjernas syfte är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling inom staden i utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från socialtjänsten. Riktlinjerna syftar dels till att innehålla viss grundläggande information men även att på ett tydligt och konkret sätt ge stöd i det dagliga arbetet med ensamkommande barn och unga. Riktlinjerna knyter an till andra riktlinjer inom staden, till policydokument och andra övergripande dokument.

I förslaget till nya riktlinjer finns tydligare hänvisningar till föreskrifter, allmänna råd och handböcker i syfte att underlätta för läsaren att hitta fördjupad information.

Förvaltningen anser att de reviderade riktlinjerna tydliggör handläggning inom verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga på ett sätt som följer aktuell lagstiftning och regelverk.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss om Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga från kommunstyrelsen. Remissen ska vara besvarad den 1 oktober 2024. Revideringen av riktlinjerna syftar främst till att innehållet ska stämma överens med aktuell lagstiftning och praxis.

Revideringen innehåller även förtydliganden och tillägg för att göra dokumentet mer användarvänligt.

Ärendet

Sedan riktlinjerna upprättades har flertalet uppdateringar och ändringar gjorts i de regelverk som styr socialtjänstens handläggning av barn- och ungdomsärenden, vilket föranlett revideringen av riktlinjerna.

Riktlinjerna inkluderar följande grupper av ensamkommande barn och unga:

- Barn och unga som är asylsökande
- Barn och unga som varit asylsökande och fått tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd
- Barn och unga som är kvotflyktingar
- Barn och unga som är massflyktingar
- Barn som är papperslösa
- Barn som är EU/ESS- medborgare utan uppehållsrätt eller uppehållstillstånd

Nedan följer en redogörelse för de huvudsakliga förändringar eller förtydliganden som föreslås i riktlinjerna. Den fullständiga revideringen och förslagen i riktlinjen framkommer i bilaga till tjänsteutlåtandet.

En förenkling i strukturen för användandet av riktlinjerna föreslås med tydligare hänvisning till bland annat Socialstyrelsens föreskrifter, allmänna råd och handböcker för fördjupad information.

Riktlinjerna utgår från specifik handläggning som rör ensamkommande barn och unga och ska ses som ett komplement till andra riktlinjer i Stockholm stad. Utifrån detta föreslår revideringen att textstycken som rör generell handläggning för barn- och ungdomsärenden tas bort från riktlinjerna och att tydliga läsanvisningar läggs till. Syftet med revideringen är att riktlinjerna inte ska bli allt för omfattade samt att motverka att de behöver uppdateras vid varje förändring i andra riktlinjer, föreskrifter, allmänna råd eller handböcker.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjestöd. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp samt i pensionärsrådet den 19 september 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslag på reviderade

riktlinjer som presenteras. Utifrån att en ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft 1 juli 2025 ställer sig förvaltningen även positiv till socialförvaltningens förslag att riktlinjerna kan komma att behöva korrigeras för att lagparagrafer och beteckningar på kapitel ska överensstämma med den nya socialtjänstlagen. I övrigt delar förvaltningen socialförvaltningens bedömning att de förväntade förändringar som kan följa av en ny socialtjänstlag kommer att påverka dessa riktlinjer i någon omfattning.

Förvaltningen ser det som positivt att riktlinjerna förtydligas och kortas ner och att läsanvisningar används för att minska på behovet av att uppdatera riktlinjerna mer ofta än nödvändigt. Bedömningen är att de reviderade riktlinjerna är lättöverskådliga och möjliggör för handläggare inom verksamhetsområdet att enkel orientera sig till aktuella frågeställningar.

Barnkonsekvensanalys

Riktlinjerna medvetengör att handläggningen till stor del gäller personer under 18 år och att barnkonventionen är högst aktuell att tillämpa för målgruppen inom verksamhetsområdet. Riktlinjerna har inte reviderats på ett sätt som innebär någon nackdel för de grupper av barn som har eller kommer ha behov av socialtjänstens stöd. Ensamkommande barn och unga omfattas av samma regelverk när det gäller stöd och skydd som andra minderåriga i relation till socialtjänstens uppdrag. Riktlinjerna möjliggör däremot för socialtjänsten att ta hänsyn till den specifika situation och utsatthet som ensamkommande barn befinner sig i och de regelverk som specifikt påverkar ensamkommande barns ställning och rätt till stöd och skydd.

Förvaltningens bedömning är att riktlinjerna utgår från ett barnrättsperspektiv och att riktlinjerna inte hindrar handläggning och individuell prövning av barnets bästa i varje enskilt ärende. Den sammantagna bedömningen är därmed att ett beslut om att anta föreslagna riktlinjer är förenligt med barns bästa.

Jämställdhetsanalys

För att uppnå stadens politiska mål för jämställdhet bör konsekvenser för jämställdheten beaktas så att alla samhällets grupper ges jämställda och likvärdiga villkor.

Med anledning av den högre andel pojkar och män som kommer till Sverige utan vårdnadshavare berörs fler pojkar och män av handläggningen inom verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga. I riktlinjerna finns ett kapitel om den särskilda utsattheten ensamkommande barn och unga befinner sig i och en beskrivning hur denna utsatthet kan se olika ut mellan pojkar/män och

flickor/kvinnor. Riktlinjerna syftar till att ge vägledande praktiskt stöd i bedömningar av individuella behov.

Förvaltningens bedömning är att de reviderade riktlinjerna är utformade med ett jämställdhetsperspektiv och att riktlinjerna inte har någon avsevärd påverkan på förhållandet mellan kön och jämställdhet. Riktlinjerna beskriver hur det kan finnas skillnader mellan könen och hur individuella bedömningar alltid ska göras i arbetet med att bedöma skyddsbehov.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2024-09-02
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2024-09-02